

ŠAVUÓT III

Kázání ze soboty 15.05.2021 – br. Jiří Beneš

Lk 17,11-19. 2 Moj 34,19-22. (Introit Žd 13,15-16).

Dnes se scházíme mezi dvěma událostmi, o nichž mluví ve Starém zákoně Hospodin. Ve středu bylo novoluní, neboli svátek Róš chodeš, který nás stejně jako sobota propojuje s budoucností, kdy se spolu se vším tvorstvem budeme chodit sklánět se před Hospodinem (Iz 66,23). Již dnes se máme učit na to nezapomínat a alespoň přemýšlet o tom, jaké dary bychom na tuto audienci mohli Pánu Bohu přinášet, když stanovené dary (4 Moj 28,11-15) přinášet nemůžeme. Ale můžeme trénovat třeba poděkování za to, že srpek nového měsíce nám signalizuje, že tma nebude trvat věčně, že zase bude vidět.

Dnes je čtvrtý den měsíce Sivan a zítra je předvečer svátku Šavuót (týdny), neboť právě v pondělí je to 50 dní (tj. sedm týdnů) po svátku Pesach. Podle starozákonního kalendáře bude v pondělí šestý den třetího měsíce, který se jmenuje Sivan. My si tento Hospodinův sváteční den, přesněji Hospodinův výrok, kterým Bůh toto „*provždy platné nařízení pro všechna vaše pokolení*“ (3 Moj 23,21) zavedl, připomeneme v určitém předstihu již dnes.

Svátek Šavuót je svátek, jehož slavení je ustanoveno Pánem Bohem. Není to židovský svátek, tzn., není plodem židovské tradice (jako např. svátek Chanuka). Je ohlášen jako Hospodinův výrok. A Hospodinovy výroky jsou sdělení té nejvyšší důležitosti ve Starém zákoně. Svátek Šavuót mají slavit synové Izraele, tzn., nové pokolení Boží lidu. Izrael není jen označení Židů, ale nové jméno, které Bůh dává Jákobovi poté, co s ním Jákob u Jákobu zápasil (1 Moj 32). Izraelci tedy nejsou jen Židé, ale všichni ti, kterých se Pán Bůh dotýká, jimž (jako Jákobovi) změnil totožnost a jako znamení této proměny jim dal nové jméno. Jsou to všichni ti, kdo jsou Bohem proměněni a pojmenováni, které si Pán Bůh označil. Svátku Šavuót se po smrti Ježíše Krista dostalo od Pána Boha mimořádného zhodnocení, když během tohoto svátku vyhlásil Ducha svatého nejen na Židy, ale na všechny přítomné v Jeruzalémě (Sk 2).

Na počátku třetího měsíce (Sivanu) uzavřel Hospodin se svým národem smlouvu na Sinaji (2 Moj 19,1), jejíž součástí bylo darování desek zákona. Boží lid dostal zaznamenané Hospodinovo slovo, které se dnes nachází ve dvou Mojžíšových knihách. Svátek Šavuót tedy připomíná tento Hospodinův dar: Hospodin k nám promluvil a dodnes víme, co řekl. A můžeme se k tomu vracet, abychom si mohli jeho slova připomínat.

Svátek Šavuót je proto **den připomínání**. Připomínáme si, že nás, svůj lid pozval ke smlouvě. To znamená, že s námi Pán Bůh počítá. Jsme Hospodinovými smluvními partnery a připomínáme si to šabatem jako dnem odpočinku, neboť šabat je znamením této smlouvy. Připomínáme si Hospodinovu smlouvu. A připomínáme si Hospodinovu věrnost proto, že si při tom uvědomujeme i svůj závazek žít podle toho, jak to určil Bůh a jak to také od nás očekává. Při svátku Šavuót si tedy připomínáme, že chceme žít v souladu s Pánem Bohem. Že mu chceme být věrni a že si vážíme toho, co nám říká. Že pro nás jsou jeho slova vzácná a že se s ním cítíme být svázáni.

Svátek Šavuót vychází sice z rolnického způsobu života, ale nese závažné sdělení platné dodnes. Je to **den odevzdávání** prvotín (prvních snopků) Bohu.

3 Moj 23,9-12a.14.17.20-22. Prvotiny představují to, co stojí v našem životě na prvním místě. Při svátku Šavuót si uvědomujeme a slavením svátku Šavuót vyjadřujeme: (a) prvotiny, neboli to co považujeme za nejlepší, patří Bohu; (b) to nejlepší si nenecháváme pro sebe.

Bohu vracíme to, co jsme od něj dostali; (c) dáváme Bohu najevo svou závislost na něm, na tom, co nám dává – bez něj bychom nepřežili.

Odevzdávání prvotin mělo v Izraeli svou formu **5 Moj 26,1-11**. Vezmeš z toho, co ti Bůh dal a půjdeš na místo, které Bůh „vyvolil, aby tam přebývalo jeho jméno“. To ale napřed musí Izraelita vědět, kde takové místo je. Řeč totiž není o chrámu ani o Jeruzalému. Aby se to věřící člověk dozvěděl, musí se na to Pána Boha zeptat. Ptát se Boha znamená modlit se. A na tom je slavení svátku Šavuót podle 5 Moj 26 založeno. Podruhé je pak modlitba zmíněna v 5 Moj 26,3b („vyprávím dnes Hospodinu Bohu svému“ znamená sdílím se s Bohem), potřetí ve vyznání v 5 Moj 26,5-10. A počtvrté gestem sebeodevzdání se Bohu, poklonění se mu v 5 Moj 26,10b. Svátek Šavuót je tedy **den modlitby**. U žádného jiného svátku není modlitba tak silně zdůrazněna.

Svátek Šavuót je den, kdy přinášíme Bohu dar (**3 Moj 23,14**). Až dosud obdarovával on nás, nyní mu něco můžeme dát i my. Tím darem není jen to nejlepší, ale také samotné slavení jím nařízeného svátku. A modlitba, která má právě o tomto svátku rozměr poděkování. Je to **den obdarování Boha a den poděkování** za novou úrodu dříve, než se z ní jí. Je to den, kdy se učíme uvědomovat si, za co všechno máme být Pánu Bohu vděční. Jak důležité takové poděkování je, víme z příběhu o Ježíšově uzdravení deseti malomocných (Lk 17,11-19).

Hospodin nás obdaroval smlouvou a úrodou na poli a my zase Pána Boha obdarováváme prvotinami a dárčiněním. To všechno vyjadřuje pro svátek Šavuót zvláštní oběť, která se hebrejsky jmenuje *t-núfa* a vyjadřuje rytmus, kterému je náš život podřízen. Slavením tohoto svátku vyjadřujeme, že si tento **rytmus** uvědomujeme a že mu přitakáváme a podřizujeme. Je to rytmus: přijmout a odevzdat, dát a vzít, nadechnout a vydechnout. Nelpět, nechtít si pro sebe ponechat, ale poslat to dál, sdílet dary. Nechat se obdarovat a také jiné obdarovávat. Proto je součástí Hospodinova výroku o slavení svátku Šavuót připomenutí paběrkovacího zákona (3 Moj 23,22). A proto je také v 5 Moj 16,9-12 je řečeno, že se tento svátek slaví radostným **sdílením se** s přebytky, které jsme dostali. A ti, pro něž je naše sdílení určeno, jsou syn a dcera, otrok a otrokyně, lévijec, bezdomovec, sirotek a vdova. Tedy lidé, kteří to nejvíce potřebují. Z tohoto důvodu se stalo v židovské komunitě zvykem číst si během slavení tohoto svátku svátek Rút. Jednak se jeho děj v době slavení svátku odehrává a jednak je zde důraz na sdílení se velmi silně vyjádřen (paběrkování).

Hospodin stanovil svátek Šavuót, abychom si připomínali, že jsme na Pánu Bohu naprosto závislí. Že bez jeho darů nemáme nic. A že on od nás také nemálo očekává: chce, abychom s ním sdíleli jeho pozhnání: **5 Moj 16,9-12**.

Modlitba. Děkuje se za příslib světla, kterého se nám o každém novoluní dostává. Když před Tebe předstupujeme před svátkem Šavuót, uvědomujeme si, že jsi nás až dosud obdarovával. Děkuje se, že s námi počítáš a připoutal jsi nás k sobě svou smlouvou. Děkuje se, že Ti můžeme odevzdávat to nejlepší, co máme, svůj život a spoléhat tak jenom na Tebe. Děkuje se, že se chceš s námi setkávat na místě, které ty vyvolíš, aby tam přebývalo Tvé jméno. Děkuje se, že jsi našemu životu vtiskl rytmus, že nás učíš přijímat darované a odevzdávat požadované. Děkuje se, že máme dostatek a můžeme se sdílet se vším, co jsme od Tebe dostali. Děkuje se, že jsi nás neopustil a provedl jsi nás nesnadnými dny pandemie. Uzdravuješ nás tak z rozmařilosti. Děkuje se, že jsme to přežili a při tom si uvědomili, že to jsi Ty, kdo nám vládne. Děkuje se, že jsme ve Tvých rukou. Víme, že Ty všechno řídíš. A je jen to, o čem Ty rozhodneš. My se dnes učíme to také tak s vděčností přijímat. A vyjadřujeme to slovy, které nám do úst vložil Tvůj Syn: Otče náš ...